

Na to vprašanje zahtevamo točnega odgovora v obliki dejanj! Pisanih obljub, opravičil ali zavijanj ne potrebujemo!

Pritožba na ministra pravde radi za-
plembena našega časopisja.

V zadnjem času je ljubljansko državno pravdnštvo kar štirikrat zaplenilo glavno glasilo naše stranke »Slovenca« in po Kranjskem najbolj razširjeni kmetški list »Domoljuba«. V prvi pritožbi radi zaplembe zgoraj omenjenih listov ugotavljajo poslanci dejstvo, da imajo Zerjavovi demokrati vse polno listov, ki dobivajo znatne podpore od raznih bank in vlade. Samo listi naše SLS stranke so popolnoma neodvisni od bančne ter vladne pomoči, so najbolj razširjeni kot apostoli resnice in boritelji za pravico med ljudstvom in radi tega se jih bojijo demokratiški listi in jih hočejo zatreli potom pogostih zaplemb.

Ta spomenica končno ugotavlja, da sta bila »Slovenec« in »Domoljub« zaplenjena, dasi nista niti z namigavanjem pisala proti državi.

Zadnja spomenica, ki govori o vojaških pripravah in je naslovljena na vojnega ministra, je bila izvzemši podpisov poslancev v celoti zaplenjena in radi tega je tudi mi ne smemo prinesiti radovednim čitateljem »Slov. Gospodarja«.

Polom fašizma.

Pred nekaj leti se je začel močno razvijati fašizem v Italiji, sedaj je pa ta pojav poznan najširšim slojem ljudstva daleč na okrog po svetu, ker so se po vzoru italijanskega fašizma prav kmalu začeli snovati fašisti tudi po drugih deželah. Pod fašizmom razumemo nasilno politično organizacijo, ki si jemlje v zakup narodnost ter nastopa samostojno ali pa se priključuje kakoli vladajoči stranki. Večina teh ljudi, ki tvorijo danes italijansko fašistovsko stranko, je bila poprej v službi stranke italijanskih liberalcev in nacionalistov, pozneje se ji je pa zahotelo po večji moči in osnovala si je svojo lastno fašistično stranko, češ, da so vsi drugi narodnjaki ali nacionalisti premalo nacionalni. Fašisti v Nemčiji imajo vse one ljudi za seboj, ki so nezadovoljni z novo republikansko Nemčijo. Kratko rečeno, nemški fašizem tvori nemška skrajno nacionalistična in monarhistična stranke, ki ima pa še svoje posebne organizacije »Hackenkreuz« in razne »Wehrbunde«.

V naši državi je nastala po italijansko-fašistovskem vzoru orjuna. To organizacijo poznajo že v zadnji gorski vasi vsaj po imenu in po njenih protiljudskih delih, ne vedo si pa prav razložiti, kako je nastala. Celotno ime »orjuna« je mnogim nerazumljivo. V Škofji Loki je to nerazumevanje pred kratkim neki kmetški delavec plačal skoraj s svojim življenjem. Iz Ljubljane so prišli tja uniformirani oboroženi orjunaši ali orjunci. Hlapec je začuden vprašal: »Kdo pa so to?« — in ko mu nekdo odgovori: »To so orjunci!« — pravi hlapec: »Če so junci, pa naj gredo v hlev!« — Ljubljanski orjunci to slišijo in hlapca skoraj ubijejo. Beseda »orjuna« je sestavljena iz po dveh črk tribesednega naslova te organizacije: organizacija jugoslovanskih nacionalistov. Iz tega naziva je torej razvidno, da si orjunci domišljujejo, da so oni edini in pravi nacionalisti ali narodnjaki jugoslovanske države. Kaka blaznost je to, še večja, kot pri italijanskih fašistih!

Od vseh fašistov povojne dobe so se italijanski fašisti prvi prerili do oblasti ter zgrabili za državno krmilo. Pod

fašistovsko vlado je italijanski narod že hote ali ne hote začel misliti, da je fašizem edini krov za italijansko narodnjaštvo. Ko je bil fašizem na višku svoje moči, je pa sedaj naenkrat padel vsled svojih nečloveških zločinov. Kakor smo že omenili, je bil opozicijski poslanec Matteotti v Rimu ugrabljen od fašistov ter zverinsko umorjen, ko se je ravno pripravil, da v parlamentu razkrije velikanske sleparije in zlorabe državne oblasti od fašistovskih prvakov. Fašisti so v Italiji skozi par let izvršili že nepregledno vrsto krvavih zločinov zlasti nad delavskimi strankami in nad popolari (katoličani), a šele sedaj so se javnosti odprle na široko oči. Naenkrat je zagledala fašistično pošast in ta strah in to usodno spoznanje je prevzelo tudi one, ki so se znašli v fašizmu, a niso poznali vseh njegovih tajnih in zločinskih sil.

Kot krivici zverinskega umora narodnega zastopnika Matteottija so se izsledili ljudje, ki so v fašistovski stranki zavzemali najvplivnejša mesta kar čez noč in o katerih širša javnost ni prav vedela, kaj in odkod da so. Naenkrat pridobljena oblastnost in bogatija teh ljudi je javnost slepila in šele sedaj, ko je z nedolžno krvjo omadeževan italijanski parlament, zakon in kultura, se vse s strahom in začudenjem vprašuje, kako je bilo mogoče, da nam je v kratkem času zavladovalo toliko zločincev in pravih človeških izmečkov. Razkritja in dogodki po umoru poštenega narodnega poslancu so že sedaj privedli tako daleč, da je konec italijanskega fašizma v prvotni obliki, ker se je italijanska javnost streznila in zavedla, da je nacionalizem last vseh, a ne samo tistih, ki si ga lastijo s krvjo, nasiljem in sleparijo.

Preiskava je spravila na dan zelo značilne stvari. Zločinci so igrali na visokih državnih mestih take vloge, da so lahko teptali vse obstoječe zakone ter tvorili nekako nadvlado. Eden je imel v rokah državni tisk in skozi njegove roke so hodile v svet vesti o uspehih fašizma, drugi je bil državni tajnik in prvi pomočnik notranjega ministra, ali bolje rečeno njegov poglavar, tretji je vodil glavni vladni list, četrti je poveljeval javni varnosti itd. Pri največji moči in oblasti teh ljudi se italijanska javnost ni niti spomnila na njihovo preteklost in pa na to, da so kar čez noč postali milijonarji. Nadalje je med zločinci eden, ki je deloval že med ruskimi caristi in med nemškimi fašisti. S tem je pokazano, da so fašisti po svojem načinu, delu in cilju internacionalni ali mednarodni. Oni so pravi brezdomovinci, ker povsod, pa najsi bo v Italiji, v Nemčiji in na Poljskem, ali pa pri nas, z nasiljem nastopajo proti ljudstvu in njegovim pravicam.

Takoj po zločinu in še sedaj prihajajo iz raznih dežel ogorčeni protesti proti italijanskemu fašizmu. Te proteste sklepajo in pošiljajo stranke, ki zastopajo večino ljudstva in ki imajo, kakor n. pr. v Angliji že državno oblast v svojih rokah, ali pa so blizu do tega. Brez vsakega fašizma so severne države, ki se niso udeležile vojne, potem Anglija in Švica, fašizma se bo obvarovala tudi Francija, ki ima sedaj pravo narodno večino na vladi, potem Belgija in ker je to najboljši in najvplivnejši del Evrope, si lahko mislimo, koliko škodo so napravili zločinski fašisti Italiji v zunanje-političnem oziru in pa na kakem glasu so vse druge države, ki tudi prenašajo fašistovsko nadlogo. Države, ki ne poznajo fašizma, ki nimajo ali pa uspešno odstranjujejo vse sledove povojne razdijanosti ter visoko dvigajo prapor enakosti in svobode, motrijo danes z največjo pazljivostjo notranje razmere v povojnih državah in kjer se fašizem in vsako drugo nasilno stremljenje samo ne ubije in ne razprši, tam bo pač moral kulturni in pošteni svet brezobzirno nastopiti proti vsaki nasilni politiki,

če noče spraviti svoje države v nevarnost vseh posledic boja, ki je že splošno po svetu napovedan proti fašizmu.

Kako plačujejo drugod davke?

Že pet let imamo: Slovenci, Hrvati in Srbi skupno državo, a še do danes ne enotnega davčnega zakona. Vse dosedanje zahteve poslancev po ustvaritvi zakona o izenačenju davkov, so zadele pri beograjskih vladah na gluha ušesa in to iz dobro premišljenih vzrokov. Dokler namreč nimamo enotnega davčnega zakona, plačajo nekatere pokrajine veliko več davka, nego druge. Naši poslanci so že nešteto krat s številkami natančno dokazali, kako ogromne svote, na na primer plačuje na davkih Slovenija. Slovenija doslej ni le plačala do pičice natanko vsake pare, ki je bila predpisana davkoplačevalcem od strani davčnih oblasti, ampak je poslala v Beograd radi strahu naših davčnih in finančnih višjih uradnikov pred beograjskimi oblastniki veliko večje svote nego so bile predvidene v vsakoletnem državnem proračunu.

Tako papežka glede točnosti in natančnosti z oziranjem na plačevanje davkov gotovo ni nobena druga pokrajina, kakor ravno Slovenija. Da je naša ravnokar izrečena trditve resnična, nam dokazuje na primer vzgled Vojvodine.

Vojvodina je gotovo najbolj bogata in najbolj rodovitna pokrajina v naši državi in bi bila lahko tudi bogastvu primerno ter odgovarjajoče višje obdačena, nego druge revne in po vojni izmозgane pokrajine, a je ravno nasprotno istina. Koj po preobratu je postala bogata Vojvodina nekako torišče za radikalno stranko. Po Vojvodini so izvršili radikali agrarno reformo, naselili dobrovoljce in ti so sedaj priganjači za radikale. Ravno v Vojvodini je bilo pri zadnjih volitvah izvoljenih največ takozvanih prečanskih radikalnih poslancev. Politično je torej Vojvodina za radikale zelo velika opora in tega dejstva so se tudi do sedaj vedno zavedale vse radikalne vlade in ščitile bogato Vojvodino pred visokimi davki.

Sedaj še le, leta 1924, ko so državne blagajne radi povišanih oficirskih in uradniških plač precej pri dnu, se je spomnilo celo beograjsko časopisje na Vojvodino in jej očita strahovite svote glede zaostanka davkov. Srbski list »Politika«, ki izhaja v Beogradu, je obelodanil v zadnji številki, da dolguje Vojvodina od leta 1919 do danes na davčnih zaostankih cele tri milijarde dinarjev.

Treba namreč pomisliti, da Vojvodinčani niso doslej plačevali niti ene pare osebne dohodnine in ne vojnega davka. Radikali so šli v Vojvodini celo tako daleč, da so pustili izginiti davčne sezname iz avstrijskih časov, samo da bi ščitili svoje pristaše pred pritiskom davčnega vijaka.

Finačni minister Stojadinovič zahteva sedaj od Vojvodinčanov plačilo treh milijard dinarjev, a so se Vojvodinčani že zbrali na posebnem shodu, kjer so ostro protestirali proti plačilu tega ogromnega davčnega zaostanka. Ti protesti bogatih Vojvodinčanov bodo gotovo zalegli, ker so zopet volitve na vidiku in bo tudi radikalom veliko ležeče na volilnih kroglicah Vojvodinčanov.

Ako izkazuje Vojvodina tako ogromne svote davčnih zaostankov, kaj še le pokrajine v Srbiji, kjer sploh

Knjige so ga tudi poučile, da ne živijo ljudje v gozdih in ne plezajo po drevju, ampak da stanujejo po hišah, po mestih in trgih in vaseh, da se vozijo na vozeh in po železnici in po ladjah na morju, da se oblačijo v lepe obleke, da berejo, pišejo, se učijo itd.

In spoznal je tudi samega sebe.

Zavest, da se razlikuje od svojih živalskih »tovarišev«, da je pametnejši, razumnejši, da jih nadkriljuje še v marsičem drugem, to zavest je nosil seboj že dolgo.

Kar pa je bilo dotodaj le nejasno in negotovo v njegovih zavesti, to so mu razjasnile knjige.

Spoznal je, da je »človek«. Kršak, Kala, Tublat in drugi pa so bili le »živali«.

Istega rodu je bil z »ljudmi«, z bitji, ki so živela daleč zunaj v svetu, v mestih, ki so brala knjige in pisala in delala še mnoge druge, njemu čisto nerazumljive reči, z bitji, ki so se oblačila, v lepe obleke.

Obleka, tako je zasodil, je najvažnejša razlika med ljudmi in živalmi. —

Njegovo razmerje do rodu Kršakovega je postajalo vedno bolj čudno, deloma napeto, njegovo življenje med živalmi bolj in bolj nemogoče in nevzdržno.

Zivel je še kolikortoliko med njimi, ker je bil od mladega tako vaje, in ker je še imel Kalo, zvesto varuhinjo.

Pa njegove »študije« v očetovi knjižnici so mu vzele mnogo časa. Po cele tedne je zanemarjal svojo »družbo« in čepel med knjigami.

Še bolj pa ga je odujevala dosedanjim »tovarišem« zavest, da je višje, popolnejše bitje, da je človek. Ponos se mu je vzbudil, vzbudila se mu je samozavest, ki jo ima le človek, krona stvarstva.

Odslej je rad sameval. Poleževal je po mehkih mahovju in premišljeval o čudovitih rečeh, ki je o njih bral v knjigah. Njegova domišljija je delovala in si slikala življenje ljudi daleč tam za morjem, onstran divje džungle — Ni se še zavedal, da je tam njegova domovina, ni še čutil domotožja, pa videti je bilo, da ni več daleč dan, ko pride tudi to.

Iskal pa je prilike, da bi se popolnoma ločil od živalske družbe, da bi postal kolikor mogoče podoben človeku, kakor ga je poznal iz knjig.

VIII.

Trzan si želi obleke.

Na nizko viseči veji stoletnega orjaka džungle je sedel Trzan in razmišljal.

Čreda Kršakova se je leno in počasi pasla skozi pragozd proti morski obali, obirala sadje, razdirala ptičja gnezda ter brskala po listju in preperem vejevju za žuželkami.

Trzan je bil globoko zamišljen.

Mislil je na knjige, ki jih je bral v samotni koči, na bitja, ki so o njih knjige pripovedovale, na »ljudi«.

Tudi on sam je bil človek, ni bil žival kakor njegov tovariši pa so bili čez in čez poraščeni s črnkastimi dlakami.

Ni ga bilo več sram njegove gladke, gole kože kakor nekda, tistikrat, ko še ni bral knjig. Ponosen je bil nanjo, saj je dokazovala, da je potomec mogočnega plemena, ki piše knjige, stanuje v velikih hišah — videl je hiše na slikah! — in ima še mnogo drugih čudovitih reči, ki jih pa ni prav razumel.

Pa še nekaj so imeli, ti »ljudje«, to je tudi videl v

knjigah. In tega on, Trzan, ni imel. Pa želel si je tudi tega, da bi bil čisto podoben človeku.

Želel si je obleke.

Vsi ljudje, kar jih je videl na slikah, vsi so nosili obleko. Le živali po džungli so bile brez nje.

Obleka torej, tako je sklepal, je bila znak, da so ljudje bitja višje vrste nego živali. Kajti drugega vzroka je mislil, pač ljudje ne morejo imeti, da nosijo tiste nerodne reči na sebi.

In Trzan je razmišljal, kako bi si preskrbel obleko. —

V goščavi pod njim je zašumelo.

Rahlo, komaj slišno sicer, pa Trzan je živel v divjini, njegovo uho je bilo bistro in ostro in je natančno razločevalo, kedaj šušti veter po listju, kedaj pa se plazi po njem sovražna žival.

Obrnil se je — in glej, tamle spodaj skoro trdo pod njim, se je vlekla Sabora, njegova smrtna sovražnica. Njeno silno, pa lepo in mačje gibčno telo se je komaj slišno zvijalo skozi gosti spodnji les.

Tiho se je vzravnaval Trzan, odtrgal zrelo ananasjabolko in jo zagnal iz varne višine stari nasprotnici v glavo.

Kakor da je udarilo vanjo, tako je obstala. Dvignila je mogočno okroglo glavo in pogledala v drevo.

Jezno je zavihnela dolgi rep, sunkoma je otepala z njim, ko je opazila hudomušnega zlobneža, mačji obraz se ji je spačil v strašno rezanje, da so se ji vzravnale ščetinaste brke na levi in desni pod nosom kokor igle, in njene hudobne oči so se zožile v dvoje ozkih precepov, iz katerih je sršalo sovraštvo in maščevanje.

(Dalje prihodnjič).

mimajo nobenih katastrof in vsak plača, kolikor ravno hoče.

Davčni zaostanek Vojvodine bi si naj pogledali naši »naprednjaki«, ki so še vedno mnenja, da plačuje Slovenija premalo davkov in potem bi jim bilo jasno, da plačujemo ravno mi Slovenci za razne druge pokrajine, katere so beograjskim mogočnjakom posebno pri sreči in jih treba štiti pred izžemanjem potom davkov.

Postopanje vojvodinskih davčnih oblasti daje dober nauk našim davkarjem, ki se ga ne bodo držali in to že radi klečplaznosti ne.

Drugi uradniki znajo, samo slovenski ne!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašič se je odpeljal na Bled tako na tihem, da še vsi člani vlade niso vedeli za njegov odhod. Pred njegovim odhodom so se razširile vesti, da misli kralj priti v Beograd in da bi ta prihod prehitel, se je Pašič odpeljal. Ugibanja o razpletu dolgotrajne krize so spet na višku. Največ se upa in misli o vladi brez Pašiča in Pribičevića, ki bi lahko delala s parlamentom.

Nekateri pa so za vlado, ki bi razpustila parlament, razpisala in vodila nove volitve. Ta načrt in predlog izhaja iz vojaških krogov, ki so prepričani, da Pašič ne bo dobil volilnega mandata. Parlamentarni krogi pa v to nevtralnemu vlado ne verujejo in smatrajo, da je zadnji čas, da se vrnemo na parlamentarna tla. Vsi parlamentarni krogi so mnenja, da je to tembolj treba z ozirom na notranji in zunanji položaj in so prepričani, da je nenaden preokret razumeti na ta način.

ALBANIJA

je pred novimi nemiri in boji. Predsednik prejšnje vlade je sicer pribežal v Jugoslavijo, opozicija je sestavila novo vlado, a vsak čas bodo izbruhnili novi nemiri. Dunajski listi poročajo, da nameravata Jugoslavija in Italija ob prvi priliki zasesti Albanijo.

ITALIJA.

Celokupna parlamentarna opozicija je imela žalno sejo za umorjenim poslancem Matteottijem ter je sprejela izjavo, ki podrobno ugotavlja odgovornost vlade in posebej ministrskega predsednika Mussolinija za Matteottijev umor, ki se je počel v gnezdu korupcije in nasilja, spletenem v okrilju vlade same. Z vednostjo in pristankom vlade se je ustvarila posebna strahovalna organizacija, ki terorizira vse, ki so nasprotnega mišljenja; proglašajo se za velikodušnost, ako ta organizacija šteti golo življenje političnega nasprotnika. Izvrševanje poslanskega mandata je samo na papirju. Spričo vseh teh dejanj je opozicija zapustila parlament in smatra za nemogoče, da bi se vrnila na parlamentarno delo, dokler trajajo sedanje okoliščine. V vladne obljube glede ureditve opozicije ne verujejo, tem manj, ker voditelji in njih glasila ne nehajo groziti, da znova uklonijo javno mnenje v svoj jarem in omeje delo sodnije same.

NEMCIJA IN FRANCIJA.

Nova francoska vlada je začela iskreno popravljanje krivice nad Nemci v zasedenem Porenju. Vrnilo se bo okrog 60 tisoč izgnancev in izpuščeni bodo jetniki. — Nemška vlada je poslala v Pariz svojo spomenico, v kateri izraža voljo, da se hoče podvreči zavezniški kontroli oboroževanja, prosi pa, naj se vrši ta nadzor v duhu sprajljivosti in sporazuma.

Naša zborovanja.

Libeliče na Koroškem. V nedeljo, dne 29. junija se je vršil v Libeličah shod SLS. Poslanec Kugovnik je poročal o našem političnem položaju. Navzoči so govornikova izvajanja odobraval in izrekli zaupanje poslancu in vodstvu SLS. Ob koncu so se vršili razgovori o krajevnih razmerah in potrebah. Poslanec je podal različna pojasnila o vojaških oprostitvah in postopanju javljenja o poškodbah po toči. Zborovalci so bili prepričani, da vkljub vsem grožnjam in zatiranju SLS, ostanejo zvesti do končne zmage.

Devica Marija v Brezju. V nedeljo 22. junija je imela pri nas Kmečka zveza dobro obiskan shod. Namesto obolelega poslanca g. Faleža je poročal poslanec Vesenjsek. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornikov ter odobrili delovanje naših poslancev.

Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah so se zbrali v nedeljo, dne 23. junija najodličnejši možje iz domače in sosednih župnij v velikem številu k važnemu posvetu. Domači poslanec Žebot nam je v svojem govoru razkril vrlo zanimive strani notranje politike in gospodarstva. Za našo Slovensko ljudsko stranko in njenimi poslanci stojimo vsi trdno in zvesto. Po shodu se je vršilo zaupno posvetovanje županov in glavnih zaupnikov.

V Ormožu se je v ponedeljek, dne 30. junija vršil zaupni sestanek naših mož iz mesta in okolice. Navzoča sta bila tudi poslanca Bedjanič in Žebot, ki sta podala politično poročilo. Nato so se razpravljale zadeve naše organizacije. Poskus nasprotnikov, razbiti naše vrste na dvoje, se je izjalovil. Izpopolnili smo organizacijo. Pripravljamo se za bodoče borbe z veliko vne- mo.

St. Vid nad Valdekom. Tudi pri nas so se duhovi pomirili in lepo složno nastopimo pri obč. volitvah. V tem duhu se je vršil pri nas politični shod, na katerem je poročal poslanec Pušenjak. Opisal nam je težko in

veliko borbo, katero bijejo poslanci SLS za doseg naših pravic. Hvaležni smo njim za njihov trud in bomo z njimi vred vztrajali v borbi. Gospodu poslancu smo pojasnili naše želje, osobito radi jenskih počitnic in se izrekli proti nepotrebnemu, predragemu razširjenju naše šole, ki popolnoma zadostuje za naše razmere. V Šaleku, sosednja občina Velenje se dogajajo čudne stvari: glavno vlogo igrajo oče »Španz« iz Velenja, ki hočejo uničiti eksistenco enega pridnega posestnika.

V Petrovčah je dne 15. junija imel g. poslanec Krajnc shod. Po mnogobrojni udeležbi mož in fantov, ki so pazljivo poslušali g. poslanca, je razložil politični položaj in pomen občinskih volitev za doseg našega cilja: avtonomije. Predsedoval je č. g. Zdošek. Izrekla se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu in protestiralo proti odpuščanju bolnikov iz bolnic.

Prireditve.

Ljutomersko orlovsko okrožje priredi dne 6. julija t. l. pri Sv. Juriju ob Ščavnici svoj okrožni javen telovadni nastop. Nastopijo člani, članice, naraščaj in mladenke v prostih, skupinskih, orodnih in lahkoatletičnih vajah. Pri nastopih svira polnoštevila godba na pihala. Za zabavo in krepiča bodo skrbeli bogati šotori. — Začetek telovadbe ob pol 4. uri popoldne (po večernicah). Vstopnina: sedeži 6, stojiča 4 D. Vsi prijatelji mlada dne in orlovske organizacije uljudno vabi pripravljalni odbor. Bog živil — Tajništvo.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Tukajšnji Orli prireditelj, dne 6. julija po večernicah v gostilniških prostorih g. Kaučiča srečolov z mnogimi lepimi dobitki. Na sporedu je prosta zabava s šaljivo pošto, licitacija, ameriška ženitev itd. Prijatelji in sosedje ne zamudite tega dne. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Tedenske novice.

Pozor pred radikalnimi sleparji! Dne 3. julija je izšla v Mariboru prva številka »Narodnega Gospodarja«, ki je glasilo slovenskih radikalov za mariborsko blast. List nosi isto glavo kakor »Slov. Gospodar«. Radikali so glavo »Slov. Gospodarja« fotografirali in napravili za svoj list čisto isto v namenu, da bi na ta način slepili nevedne čitatelje. Ako kupiš naš list, potem moraš odločno zahtevati »Slov. Gospodarja«, ker list pod naslovom »Narodni Gospodar« je glasilo Pašičevih slovenskih radikalov. Radikalno glasilo stane celoletno 52 D, izhaja enkrat na teden, »Slov. Gospodar« pa stane letno samo 32 D. Radikalno slepilo je torej za 20 D dražje in za cele štiri strani manjše, nego »Slov. Gospodar«. Čitatelji »Slov. Gospodarja« in somišljeniki, ako vam bodo poslali »Narodnega Gospodarja«, vrnite ga takoj, da ne boste imeli neprilike radi plačila.

Kaj in koliko zna radikalni »Narodni Gospodar«. — Koj v prvi številki je pokazal radikalni »Narodni Gospodar« kaj in koliko zna. List je namreč poleg glave malodane dobesedno prepisal iz »Slov. Gospodarja« št. 24. od 12. junija 1924 navodila za občinske volitve in jih objavil kot svoj duševni proizvod brez navedbe vira, iz katerega je ukradel duševno blago. Pred dnevi smo pribili v »Straži« kako je demokrasko glasilo »Tabor« dobesedno prepisalo iz »Slov. Gospodarja« ravno ista navodila in jih objavilo kot ukradeno robo, sedaj pa je isti tatinski greh zakrivil radikalni list »Narodni Gospodar«. Se pač pozna, da družji slovenske radikale in demokrate ista skupna vez — nepoštenost in duševna omejenost. »Narodni Gospodar« zna torej krasti, ta greh je dokazal že koj v svoji prvi številki.

Kandidatne liste, ki jih glavarstvo pošlje zastopniku stranke nazaj v popravo, vrnite najpozneje v petih dneh dobro popravljene politični oblasti. Ako v petih dneh to ne storite, je cela lista neveljavna. Pazite!

Prošnje v vojaških zadevah in informacije na podlagi obstoječih predpisov in zakonov v slovenščini in srbohrvaščini, kakor vse pismene vloge na vojno ministrstvo bo delal proti mali odškodnini gospod pri uredništvu »Slov. Gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Novice iz Kaple. V nedeljo, dne 2. t. m. se je vršil pri nas shod SLS, kateri je bil prav dobro obiskan. Poročal je poslanec Pušenjak o političnem položaju in o delovanju narodne skupščine, osobito nam je osvetlil davčno politiko, katero vodi naša vlada. Isti dan nas je obiskal tudi davčni referent iz Slov. Gradca, po kapelsko imenovan »štajeršravba«; upamo, da so ga izvajanja naših mož, osobito g. župana prepričala, da nas je prehudo »šraufal« z dohodnino in da bo v bodoče malo bolj mil. Dobili smo novega nadučitelja, v kratkem dobimo župnika — več let imamo samo provizorje. Veselimo se prihoda novega župnika, ki bo gotovo vse moči zastavil v naš prid in povzročil rešitev mnogih zadev. Najbolj potrebujemo cest, ki bi nas zvezale z Dravsko dolino, ker smo vsled državne meje izgubili vsa prejšnja gospodarska središča. Čas bi bil, da se

zgate i okrajni zastop v Marenbergu, kateri dosedaj ni kazal dosti razumevanja za ceste ob meji.

Novi zvonovi v Smartnu na Pohorju. Končno smo dočakali tudi pri nas dolgo zaželjeni dan! Dne 29. junija smo blagoslovili naša dva velika zvana, »cis« s 2105 kg in »ais« s 415 kg. »Fis« smo že imeli in tako je sedaj naše novo zvonenje dobro ubrani in jasno doneči trizvok »cis-fis-ais«. Ni bila lahka reč, spraviti tako težo gori na Pohorje! Osem parov volov je vlekle voz s težkim velikanom, štirje pari pa manjši zvon, jarme in bate. Pa smo tudi veseli in ponosni! Dvanajst slavolokov so postavili fantje novim prijateljem, dekleta so vso vas odele v cvetje in vence. Da so ves dan pokali topiči in da je neumorno igrala naša smartninska godba, to se razume. Ogromno ljudstva se je nabralo iz domače in sosednih župnij k cerkveni slovesnosti. Videli smo celo daljne Slivničane in Mariborčane. Blagoslovil je zvonove mil. g. kanonik in dekan slovenjebistriški, g. Jožef Cerjak, pridigoval pa je zvonom naš najboljši pridigar, monsignor dr. Medved. Domači gospod župnik je služil ob obilni asistenci slovesno sv. mašo. V ponedeljek opoldne se je prvokrat oglašil veliki zvon, in ko je njegov jasni, polni, mogočni glas zaplul preko naših hribov in dolin — tedaj je zaostalo vsako delo, vse je prisluskovalo. Videl sem ljudi, ki so se solzili od veselja —. In odslej bodo smartninski zvonovi zvonili in oznanjali, Božjo čast, pa tudi slavo tistih, ki so zanje darovali, eni več, drugi manj. Naš priljubljeni gospod župnik Sinko pa si je s svojo požrtvovalnostjo in neutrudljivo skrbjo za zvonove postavil ne samo bronast spomenik v stolpu, ampak trajen večer spomenik v srcih svojih hvaležnih župljanov.

Potrebna cestna zveza. Poročilo iz Hrastovca pri Sv. Lenartu. Stara naša želja je, da se zveže Hrastovec čez Zgor. Vojeno na Sv. Rupert z okrajno cesto. Z novo zvezo bi se nam pot v Maribor skrajšal za več kilometrov. Naš vrli župan Fr. Vogrin je skupno z drugimi možni začel na lastno roko graditi novo cesto. Pomaga mu okrajni zastop, oskrbnišvo Hrastovca in občinarji.

Smrt našega pristaša. Iz Vurberga nam poročajo žalostno vest, da je umrl posestnik na Višici, Mihael Tement. Rajni je bil veren katoličan, zvest pristaša SLS in že nad trideset let naročnik »Slov. Gospodarja«. Njegovo priljubljenost pri sosedih je pokazal pogreb, katerega se je poleg treh duhovnikov udeležila velika množica ljudstva.

Demokratski priganjač pri Sv. Ani v Slov. goricah. Zerjavov agent, advokat dr. Gorišek bi nas, po vsej sili rad zaslužil demokratom. Pri nas ima najetege posebnega hlapčka, nekega Seyfrieda. Ta junak skače okoli in hvali liberalno advokatsko Zerjavovo robo, kakor tisti ljudje, ki so nekaj v starih zlatih časih po sejmih vpili: »Vse za šest! Samo 6 krajarjev! Vse dobite za šest! Ljudje se mu posmehujejo. Ob lanskim volitvah je hodil Seyfried z »kangljico« okoli in na vsako drevo, plot in zid je pripopal list: »Volite demokrate«. — Revček se je toliko trudil, da mu je zmanjkalo čevljev. Polbos je nato cingljal okoli. A mi Anovčani smo se mu rogali. Tudi sedaj je dobri striček Seyfried na Goriškovo komando začel dirjati okoli, a zopet ga ljudje nočejo ubogati. Smili se nam ta advokatski agent. Vsaj za podplate mu dajmo, da ne bo podoben desetemu bratu ali pa »večnemu čevljarju«.

Pogreb malonedeljskega gospoda župnika. Od Male Nedelje poročajo: Kdo bi si mislil, da je naš goreči župnik na trojičko nedeljo zadnjič maševal. Kako navdušeno je pel, kako pobožno daroval svojo zadnjo daritev. Ko je bilo konec nedelje, je bilo tudi konec njegovega veselega razpoloženja tega dne, konec njegovega zdravja. Opolnoči ga je zadela na desni možganski strani mrtvoud. Izgubil je zavest, ohromela je desna roka in noga, zatislil je oči. Začelo se je njegovo trpljenje. Tuintam se je malo zavedel ter spregovoril par besed. Po silno hudem smrtnem boju je izdahnul 20. junija ob 7. uri zjutraj. Pogreb se je vršil v ponedeljek, 23. t. m. ob jako številni udeležbi vernikov. Lepo je bilo gledati, ko se je vila dolga vrsta žalujočih proti pokopališču. — Vkljub zelo slabemu vremenu je korakalo v sprevidu 9 gasilcev, okoli 100 tretjerednic in članic Dekliške zveze ter belo oblečenih deklet s šopki, ki so deževali na krsto, da je bila vsa v cvetju. Pred krsto je molilo 18 duhovnih sobratov, 2 bogoslovca in 2 usmiljena brata. V cerkvi se je poslovil od rajnega mnogoč. g. dekan Weixl, pri odprtem grobu pa veleč. g. Magdič, župnik v Zgor. Sv. Kungoti, ki je delil s pokojnikom isto usodo pregnanstva iz Istre. Pri njegovem ganljivem slovesu je ostalo suho malokatero oko. Gospod Čemažar se je narodil na Gorenjskem v Zelezniških 15. julija 1874. Za mesec dni bi zagledal Abrahama, zato pa ga je že videl, ker je prišel, kakor smo prepričani, v njegovo naročje. Župnikoval je skoro 20 let v Koštaboni in Smarju pri Kopru. Le 8 mesecev je deloval pri Mali Nedelji, pa si je, kakor je pokazal pogreb, osvojil v teku teh mesecev radi svoje ljubeznivosti, preporosti in vne za čast božjo in zveličanje njemu izročeni duš srca večine župljanov. Bog mu bodi plačnik za trud, ki ga je imel z nami!

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

prihrani čas in denar. Zadostuje, ako s Schicht-ovim milom samo enkrat po perilu potegneta, tam kjer morate z navadnim milom trikrat.